

ŠVEICARIJOS
LIETUVIŲ

ŽINIOS

Neperiodinis leidinys Nr. 5 (8)

ŠLŽ pirmasis numeris išėjo 1951.m. Iki 1953 m. buvo išleisti 7 numeriai. Tolesnis leidimas nutrūko.

2004 birželis

ŠIAME NUMERYJE:

KALBOS IR KNYGOS METAI:

„Knygos klubo“ vakaras, skirtas tremtinių literatūrai bei knygnešiams atminti
J. I. Survilaitės - Vaitkevičienės prisiminimai apie senelį knygnešį Martyną Survilą

ŠVENTĖS:

Vasario 16 – osios šventė Ciūriche
Fotoreportažas iš Lietuvos įstojimo į ES šventės

ATRASTA ŠALIS:

Pokalbis su šveicarų Kaspar Näf apie lietuvių kalbą ir Lietuvą

Dalia Baroni apie šeimos hobi

Laimos Maldūnaitės – Christ pasakojimas apie šeimą

KONCERTAI, PARODOS:

„VIRGO“ choro viešnagė Šveicarijoje

Lietuvių vaikų piešinių paroda Brittnau mokykloje

Augenijos Thormann tapybos paroda Klotene

KONSULATO SKILTIS

Generalinio konsulo E. Petriko informacija

NAUJOS KNYGOS, REKOMENDUOJAMI ŽURNALAI:

V. Dargužo skelbimas apie knygą „Mylėsi Lietuvą iš tolo“

„Pasaulio lietuvis“, „Baltische rundschau“, „Lithuanian papers“ – prenumeratos

adresai ir kainos

IM MEMORIAM:

Atsisveikinus su Johana Stasiuliene

SVEIKINIMAI, PADĖKOS,

SKELBIMAI:

TRIO OPERA – Oper , Operette, Musical, Jazz

GEGUŽĖS 14 D. CIŪRICHE ĮVYKO „LITERATŪRINĖS GRUPĖS“ VAKARONĖ, SKIRTA LIETUVOS TREMTINIŲ LITERATŪROS APŽVALGAI IR KNYGNEŠIAMS PAGERBTI.

Vilija Bischoff apžvelgė tremtinių kūrybą

Apžvelgdama tremtinių kūrybą, Vilija Bischoff rėmėsi knyga „Amžino išalo žemėje“. Ji paskaitė keletą ištraukų iš knygos. Nužmoginimą, prievartą, pažeminimus, kurie aprašomi knygoje spausdinamų autorių prisiminimuose apie tremtinių gyvenimą Sibire, teko išgyventi ir ne vienam Šveicarijoje gyvenančių lietuvių – pabėgėlių artimųjų.

Kitą vakaronės dalį skyrėme Lietuvos knygnešiams. Kovo 16 – oji – Knygnešio diena, kasmet primenanti mums Lietuvos š viesaolius, kurie neleido numirti lietuviškam žodžiui spaudos draudimo metais. J. I. Survilaitė – Vaitkevičienė kalbėjo apie Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus, Garšvų knygnešių organizacijos ir Jurgio Bielinio veiklą, papasakojo apie senelį knygnešį Martyną Survilą. Vakaronėje dalyvavo ir M. Survilos proanūkė „ŠLŽ“ laikraščio redaktorė B. Gujer. Referatą apie prosenelį knygnešį Petrą Šembelį atsiuntė Neringa Gražinytė.

Vakaronės dalyviai prisiminė, kad labai mažai sovietmečiu mokykloje buvo kalbama apie knygnešius, susidomėję klausėsi vienos vyriausių bendruomenės narių R. Garbačiauskas pasakojimų

Tikroji politinė ir kultūrinė knygnešių reikšmė Lietuvos švietimui aptarta remiantis Antano Tylos straipsniu „Lietuvos spaudos draudimas: Lietuvos knygnešiai, jų politinė ir kultūrinė reikšmė“. Akcentuotas jų autentiškumas, tik Lietuvai būdingas fenomenas. Autentiškumą patvirtina ir tai, kad daugelyje kalbų nėra žodžio „knygnešys“ atitikmens. Pvz. Į anglų kalbą išverstuose straipsniuose naudojami skirtingi žodžiai: „book – speaders“, „book – bearers“. Labiausiai paplitęs „book – smugglers“, mūsų nuomone, suteikia žodžiui daugiau neigiamą prasmę. Įdomus ir stebinantis A.Tylos pateiktas faktas, kad apie 80% knygnešių aktyvistų sudarė Lietuvos valstiečiai. Pastebėjome ir tai, kad tiek carinės Rusijos, tiek pokario tremtinių patirtos bausmės ir lietuviškos spaudos naikavimo priemonės buvo tos pačios.

Kitas klubo susitikimas vyks rugsėjo mėnesį.

Jūratė Caspersen
„Literatūrinės grupės“ vadovė

IŠ PRISIMINIMŲ APIE SENELĮ KNYGNEŠĮ MARTYNĄ SURVILĄ

Uždek, senele, žiburį,
kad žodis nepaklystų.
Klampioj naktį paslėpęs silpną kūną.
Išraižytas žandarų, stražininkų rykščių.
Pažemintas ir uždraustas
Beprotiško bukumo,-
Šviesus ir skambantis
Į Varnaičius sugrižtų.

Sugrižtų, nes negali
Tamsoje paklysti.
Kai pirkiose tiek laukia lūpų ir akių,
Ištroškusių pajusti jo aiškiaregystę,
Atėjusią iš graudulingų
Mažvydo eilių.

Kai šitiek rankų trokšta
Jį priglausti,
Į lūpas įsidėt, kaip šventąją komuniją.
Prie lopšio padainuot
naujagimiui. Įausti
Į paskutinę maldą tam, kas numirė.

Buvai, Tu Žodi,
nuo gerumo šiltas.
Žiaurios imperijos vienutėj išskentėjęs.
Sena detalė iš Kudirkos tilto.
Į mantijas neįvilktas,
Beprasmiškai neskambėjęs...

Prikels anūkai nukryžiuotą Žodį,
Gyvybės žiburį per priespaudos metus.
Jis kirtu priešui, silpną guodė.
Ir gal daugiau įkalintas nebus?..

Nuotraukoje: Martynas Survila su žmona Ona

Atmintyje išliko gilių lietuviškų žiemų šaltis ir ilgi vakarai. Šiltai apklostyta, prieš užmigdama klausydavau monotoniškai dūsgiančio senelės ratelio ir mamos dainuojamų knygnešių dainų

Anei rašto, anei druko

Mums turėt neduoda.

Tegu, sako, bus Lietuva

Ir tamsi, ir juoda...

Mano senelis Eržvilko knygnešys Martynas Survila, kurio vardas iškaltas Kauno Karo muziejaus steloje, mirė gerokai anksčiau, negu aš atėjau į pasaulį... Iš mamos pasakojimų, tetų ir dėdžių prisiminimų gana anksti susidariau šviesų jo paveikslą, kuris visam gyvenimui liko atmintyje ir širdyje. Lietuva nenorėjo likti „tamsi ir juoda“. Mūsų šviesuolių prosenelių ir senelių karta gerai suprato V. Kudirkos žodžius, kad „stipriausiu pamatu tautystės, pirmiausiu jos ramsčiu yra prigimtoji kalba“. Todėl taip atkakliai stėjo ginti LIETUVIŠKĄ ŽODĮ mūsų pilkieji tautos didvyriai.

Jį už ančio nešėsi vaikas

Vakarų aušros ramume,

Jį augino didelis LAIKAS

Šaknimis po gruodžio žemę (H. Radauskas)

Vėliau sovietinio režimo laikais studijuodama lietuvių filologija Vilniaus universitete susinažinau su

tarybininkų draudžiama literatūra. Supratau, kad Lietuvos knygnešių gadyne – viena paslaptingiausių ir tragiškiausių mūsų istorijos puslapių... Rodos patį mano prigimimą atitkęs, su meile ir rūpesčiu parašytas mano diplominis darbas : „V. Krėvės „Šarūnas“, kaip lietuvių tautinis epas“, universiteto profesorių buvo labai gerai įvertintas, tačiau tais laikais tolimesnei mokslinei tąsai nereikalingas... O ir mano „antitarybinės kilmės“ dosje KGB archyvuose sovietų kolaborantams kėlė nepasitikėjimą...

Visą gyvenimą pašventęs gimtojo rašto išsaugojimui, caro kalėjimuose ir tremtyje praleidęs septynis gražiausius savo gyvenimo metus, senelis Martynas Survila įėjo į tą būrį legendinių knygnešių, kurie išliko atmintyje ne gausumu, o pačia savo kilnaus darbo esme. Jie, beginkliai, stojo į kovą su ginkluota caro žandermerija...

Šventa tautiškumo dvasia buvo auklėjami ir visi šeši Martyno Survilos vaikai. Jauniausiam, mano Tėvui mokytojui Jonui Survilai, teko žiauriausia dalia. Pedagogas-istorikas, Raseinių apskrities Šaulių organizacijos vadas, tapo pirmąja raudonojo teroro auka... Savo tėvo taip pat nesuspėjau pamatyti. Jis buvo areštuotas, kai mama manęs laukėsi... Kad tėvui už pasipriešinimą sovietų valdžiai buvo pritaikyta mirties bausmė ir per mano pirmąjį gimtadienį Orienburgo kalėjime įvykdyta sušaudant – sužinojau tik po penkiasdešimties metų ...

Už senosios lietuvių literatūros slėpimą Sibiro sovietiniame kalėjime 1949 metais 10-čiai metų buvo nuteistas ir mano vyriausias brolis Algirdas Survila.

Aš ir visa mūsų knygnešių giminė iki šių dienų gerai suprantame, kad tik lietuviško ŽODŽIO tvirtybės dėka neišsipildė Maskvos emisaro M. Suslovo pokario metais ištarti žodžiai: „Litva budet, no bez litovcev“...Lietuva liks, bet be lietuvių...

Pasipriešinimo ir laisvės žodis nebuvo nuslopintas net sunkiaisiais sovietiniais metais. Tamsiausių sovietinio režimo naktį pasirodydavo kuklūs žiburėliai, nors ir buvo negailestingai naikinami. Mano karta gerai prisimena, kaip įsiutę jau ne žandarai! o kolaborantai degindavo ir plėšydavo vis pasirodančias pagrindines knygeles, žurnalus, atsišaukimus...Persekiojimai niekaip nesuprasdavo, iš kur dar yra tiek pagrindžio darbuotojų?.. Juk atrodė, kad jau visi „nacionalistai“ kalėjimuose arba psichiatrinėse...

1992 metų sausyje Seimo rūmuose surengta kolekcionieriaus Domo Akstino pagrindinių spaudos leidinių, išleistų sovietinės okupacijos metais, paroda nustebino net pačius abejingiausius.

Tai St. Šalkausko, Vydūno, Maceinos raštai, A. Solženicino „Gulago Archipelagas“, „Lietuvos partizanų leidiniai“, partizanų bunkeriuose išleistas trijų tomų poezijos rinkinys „Kovos keliu žengiant“.*Sibiro lietuvių kūryba...Taip pat žurnalai – „Katakombos“, „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, „Laisvės šauklys“, „Aušra“, V.Šauklio „Trumpa Lietuvos istorija“, P. Šležio „Vytautas Didysis“ J. Urbšio „Lietuva ir Tarybų Sąjunga lemtingais 1939-1940 metais“, Kęstučio Genio poezijos knygelė „Ugnies kryžius“. Daugybė maldaknygių, kurios jau buvo spėjusios pagarsėti visame katalikiškame pasaulyje, įvairūs maldynėliai ir kt. Galima įsivaizduoti, kaip tuo metu tokių knygų trūko susipratusio lietuvių dvasiai! Kaip mes, būsimieji lituanistai, universitete jas atsargiai vienas kitam perdavinėdavome ir pasislėpę skaitėme...!

*Aprašymuose jaudinantys prisiminimai apie tai, kai stribų sušaudytų miško brolių kruvinų rūbų kišenėse rasdavo peršautas mūsų didžiųjų klasikų originaliosios poezijos knygeles...

Augo ir keitėsi lietuviško žodžio brangintojų ir puoselėtojų kartos. Lietuvoje ir šiandien pasiaukojamai triūsia darbštuoliai – patriotai, kurie knygnešystės istorijos išsaugojimui atiduoda savo laisvalaikį, sveikatą, paskutinius, sunkiai uždirbtus centus. Reikia atitaisyti sovietmečio padarytas klaidas – sugrąžinti į bibliotekų lentynas senuosius lietuviškus leidinius.Todėl šiandien mes ir mūsų vaikai gali susipažinti su tikrąja mūsų tautos istorija.

Nesu turtinga, bet noredama atsidėkoti Lietuvos mokytojams, bibliotekininkams, bibliografams, istorikams ir kitiems darbštuoliams 1996 metais įsteigiau Lietuvoje kasmetinį knygnešio Martyno Survilos apdovanojimą – 300 USD. Kartu su Lietuvos Knygnešio draugijos pirmininke dr. Irena Kubiliene ir „Vorutos“ laikraščio redakcija sudarėme apdovanojimo nuostatus, ir jau aštuonerius metus premija džiaugiasi tautiečiai Lietuvoje.

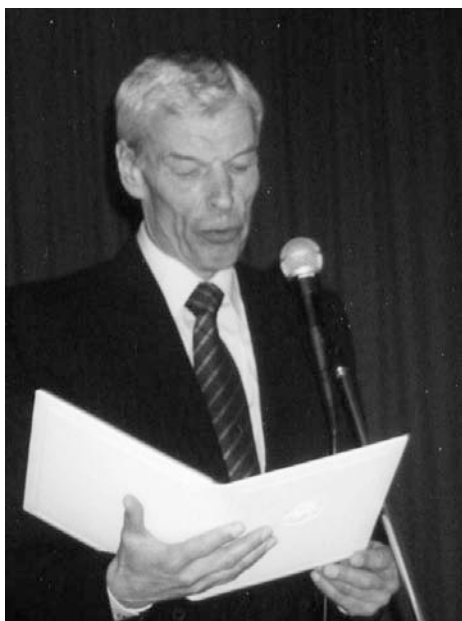
JaninaSurvilaitė - Vaitkevičienė

Janina Survilaitė – Vaitkevičienė apdovanota Lietuvos kultūros fondo ir Lietuvos Knygnešio draugijos padėkos raštu už knygnešio Martyno Survilos piniginės premijos įsteigimą Lietuvos mokslo ir kultūros darbuotojams

VASARIO 16-OSIOS ŠVENTĖ CIŪRICHE

2004m. vasario 29 dieną Šveicarijos lietuviai rinkosi į Vasario 16-osios šventę. Salė vos talpino iš visos Šveicarijos susirinkusius tautiečius ir svečius. Šventėje dalyvavo Lietuvos URM viceministras V. J. Paleckis, Lietuvos Generalinis konsulas E. Petrikas, Lietuvos Garbės konsulas M. Huber, Estijos Garbės konsulas H. Graf, Ciuricho laikraščio „Die Vorstadt“ korespondentė Tina Euerlings ir kiti Lietuvai artimi žmonės. Šv. Mišias laikė kunigas J. Juraitis. Išklaudyta Bendruomenės Valdybos pirmininkės Janinos Vaitkevičienės metų ataskaita. Joje buvo suminėti svarbesni Valdybos organizuoti metų renginiai, padėkota visiems prisidėjusiems prie Bendruomenės planų įgyvendinimo, pagarsintos lietuviškos veiklos Šveicarijoje ateities perspektyvos. Pirmininkė ragino visus, į Šveicariją atvykstančius lietuvius, jungtis po gražias lietuviškas tradicijas saugančiu Lietuvių Bendruomenės stogu... Išklausyti H. Graf, M. Huber, J. Caspersen, E. Petriko pasisakymai.

URM viceministras V. J. Paleckis

Bendruomenės Garbės Raštais apdovanoti jubilijatai: dr. J. Steponavičius (80-mečio), B. Skurkytė (90-mečio), A. Gegeckienė (80-mečio), dr. J. Kurmanavičius ir dailininkė A. Thormann (50-mečio) proga. Gėlėmis pasveikintos studentės :

S. Zabulionienė (St. Galeno) ir G. Staniūtė-Hagopian (Ciuricho) universitetų baigimo proga.

J. E. V. J. Paleckis Ruth Dargužienei-Hofer įteikė Lietuvos vyriausybinių apdovanojimą -Vytauto Didžiojo ordino medalį, atsakė į susirinkusių klausimus.

Meninę programą atliko- pianistė E. Kuprytė, moksleivė Ugnė Kobler (fleita), lietuvių liaudies dainų padainavo D. Kallen.

Nuolatinis renginių vedėjas dr. J. Kurmanavičius

Nuotraukoje iš kairės į dešinę: V. J. Paleckis, J. Vaitkevičienė, E. Petrikas, M. Huber

Į ŠLB valdybą išrinkti Janina Vaitkevičienė, dr. Juozas Kurmanavičius, Diana Brunner, Angelė Gegeckienė, Jūratė Caspersen, Neringa Gražinytė, dr. Algirdas Žiogas, Irena Žuklienė, Gražina Hagopian. Į revizijos komisiją – Aurelija Müller, Loreta Turner. Valdybos pagalbininkais išrinkti – Vilius Zabulionis ir Vida Hurst. Vyko lietuviškų suvenyrų loterija, kurią, pasitelkusi lietuvių vaikus, organizavo Sonata Zabulionienė. Visi vaišinosi suneštiniais lietuviškais valgiais, iki vėlaus vakaro šoko diskotekoje su lietuviška muzika.

PABALTIJYS SUGRĮŽO Į EUROPA

Jūratė Caspersen pradėjo šventę

Lietuvių Bendruomenė Šveicarijoje pažymėjo Gegužės 1 – ają, Baltijos šalių grįžimo į Europą istorinę dieną, didžiulę šventę, į kurią susirinko apie 200 svečių. Bendruomenė neužmiršta pažymėti Lietuvai reikšmingų datų, bet ši diena buvo tikrai neeilinė. Kartu su latviais ir estais su pasididžiavimu kabinome savo šalių vėliavas po Europos vėliava, fotografavomės, dainavome. Kartu su mumis šią dieną šventė Lietuvos Generalinis Konsulas Šveicarijoje p. Erikas Petrikas, kuris atvyko iš Ženevos su lietuvišku šakočiu.

Svečių būryje buvo ir visų trijų Baltijos valstybių Garbės Konsulai: Lietuvos – ponas Martin Huber, Estijos – ponas Hans Graf ir Latvijos – ponas Ragnar Granelli, kurie sveikino jų reprezentuojamų valstybių atstovus ir šventės šeimininkus – lietuvius.

Šventės metu didelius ir mažus linksmino Pantomimos artistai. Buvo galimybė dalyvauti trijose viktorinose: iš lietuviškų mįslių, Šveicarijos bei Europos Bendrijos reikšmingiausių datų ir įvykių. 4 nugalėtojai buvo apdovanoti lietuviškais suvenyrais.

Lietuviška daina, kepsniai ant iešmo, česnakų duona ir šakotis – tai tik dalis mūsų šventės atributų, kurie susiję su lietuviškom šventėm Šveicarijoje. Lietuvių Bendruomenės susitikimai vienija tiek laikinai apsistojusius, tiek ir emigravusius lietuvius, padeda neužmiršti lietuvišką tradiciją, kalbos

Jūratė Caspersen ir Diana Brunner

Latvijos Garbės Konsulas R. Granelli

Lietuvos Generalinis Konsulas R. Petrikas – pagrindinis šventės moralinis ir materialinis rėmėjas

Lietuvos Garbės Konsulas M. Huber

Estijos Garbės Konsulas H. Graf

ŠLB pirmininkė J. Vaitkevičienė Nuotraukoje kairėje: Sihlwald miško poilsiavietėje rinkosi lietuvičiai švęsti Lietuvos įstojimą į ES

Hugo Brunner – vienas iš šventės padėjėjų

Kepsniai – tradicinis švenčių patiekalas

Kauniečių Katkų šeima iš Langnau am Albis

Šventę įamžino B.Mikalauskaitė iš Lietuvos

Suk, suk, ratelį...suk į vieną pusę...

Šventės dalyvius linksmino Pantomimos artistai

Št.B Valdība su Lietuvos Generaliniu Konsulu F.Petriku

D. Kallen ne tik padainavo lietuviškų dainų, bet ir laimėjo vieną iš viktorinų

S. Caspersen padėjo šventę organizuoti, už tiksliausių atsakymus apie ES jis buvo apdovanotas lietuvišku suvenyru - kauke klausimus apie Europos Sąjungą ir

Visą dieną netilo lietuviška šneka, dainos, vaikų klegesys. Susitiko seni pažįstami ir naujai apsigyvenę Šveicarijoje. Ne vienas atsivežė į šventę iš Lietuvos atvykusius pasisvečiuoti giminaičius. Mezgėsi naujos pažintys. Visi kalbėjo apie tą patį – Lietuvą, jos žmones, ateities perspektyvas. Šventėje dalyvavo nemažai šveicarų, už kurių ištekėjusios lietuvaitės. Viena jų – Dalia Baroni (šeimos nuotrauka kitame laikraščio puslapyje). Tai ji su pasididžiavimu pristatė savo vyrą, kuris dar vaikas būdamas iš savo tėvo sužinojo apie prie Baltijos esančią šalį, turinčią savą kalbą ir kultūrą. Jau daug metų jis renka viską, kas spausdinama Šveicarijos leidiniuose apie Lietuvą, turi sukaupęs didžiulę žemėlapių, monetų kolekciją ir dar daug kitokių įdomybių. Ir labai norėtų, kad informacija APIE ATRASTĄ ŠALĮ nedulkėtų jo archyve.

B. Guier...

Nuotraukoje: Kaspar Nāf

Nuotraukoje – mano šeima: vyras Hanspeter Christ, aš ir mūsų pirmąjį gimtadienį švenčianti dukrelė Sidona Marija. Gyvename mes Berne.

Atvykau į Šveicariją 2001 metų gruodį, ištekėjau. Pasikeitė ne tik mano gyvenimas, pasikeitė ir požiūris į daugelį svarbių gyvenimo vertybių. Mažiau naudojuosi automobiliu, džiaugiuosi kiekvienu gyvu padarėliu ir augalėliu. Man labai svarbi šeima. Tarpusavio santykiai šeimoje. Juk po vienu stogu bendrauja skirtingų kultūrų žmonės. Visą savo energiją ir laiką atiduodu mūsų mažajai, kuri yra be galo mylima ir gerbiama kaip asmenybė. Tačiau ne mažiau rūpi kiek galima daugiau sužinoti, kas vyksta pasaulyje, kokie nauji tyrimai, kokie nauji atradimai, kaip gyvena žmonės kitose šalyse. Norėtusi kažkuo prisidėti, kad žmonėms būtų geriau gyventi. Gal kada nors išsipildys mano norai. O kol kas noriu laikraščio skaitytojams pasakyti: gaudykime kiekvieną šiltos saulės žiupsnelį, gėrėkimės dangaus platybe, skaičiuokime sėkmės žvaigždes ir skriskime, įsikibę į vėjo skverną, savosios laimės link.

Laima Maldūnaitė - Christ

Lietuvos įstojimo į ES šventėje Janina Vaitkevičienė man parodė tai su vienu tai su kitu besišnekučiuojantį vaikina.

-Tu būtinai turi su juo pasikalbėti, - sakė ji. - Tai šveicaras Kasparas Nefas puikiai kalbantis lietuviškai. Jis lietuviškai man parašo, kai nori ką nors apie Bendruomenę ar bendruomenės renginius sužinoti. Bet, manau, jis labai mielai daugiau papasakos pats.

Netrukus ir pašnekinau jį.

- Laba diena! Man p.Janina sakė, kad Jūs, šveicaras, kalbate lietuviškai? Ar seniai? Ar sunku buvo išmokti?

Aš dabar negaliu tiksliai pasakyti, kada pradėjau Lietuva ir kitomis Baltijos šalimis domėtis. Mano manymu, tai buvo tiesiog atsitiktinumas. Pirmą kartą apsilankiau Lietuvoje beveik prieš 10 metų. Man patiko Lietuva, bet kalbos mokytis tuomet dar neplanavau. Po to pradėjau Ciūricho universitete studijuoti Rytų Europos istoriją, o kaip atraeilius dalykus – rusų kalbotyrą ir ekonomiką. Nutariau vienerius metus pagilinti žinias Tartu universitete. Prieš išvykdamas lankiau estų kalbos kursus Vokietijoje ir Estijoje. Prieš pusantrų metų pradėjau ruošti daktaro darbą, todėl pamaniau, kad reikėtų mokytis lietuvių kalbos. Nutariau mokytis tuose pačiuose kursuose, kuriuose mokiausi estų kalbą. Juose gera mokymo programa. Be estų kalbos ten galima mokytis latvių ir lietuvių kalbų. Man patinka Lietuva, jos kalba, kuri yra labai sena. Senosios slavų kalbos kurse universitete neretai buvo duodami pavyzdžiai iš lietuvių kalbos.

-O kaip Jums sekasi išlaikyti lygį, kaip tobulinate kalbos įgūdžius, ar nepamirštate to, ką išmokote?

- Savaime suprantama, kad po intensyvių kalbos kursų sunku tą patį lygį išlaikyti, - tęsė Kasparas. - Kartais skaitau lietuviškus laikraščius internete, susirašinėju elektroniniu paštu su kursų dalyviais, tačiau dėl laiko stokos tai ne visada įmanoma. Žinoma, su kiekvienu sutiktu lietuviu stengiuosi kalbėti tik lietuviškai, ti tai, deja, nedažnai pasitaiko.

Kalbėjosi B.Gujer

PAOLO, DALIA IR ROBERTO BARONI atsiuntė šiam laikraščio numeriui šeimos nuotrauką, išsamesnis pasakojimas APIE ATRASTĄ ŠALĮ pasirodys vėliau

„Virgo“ choristės (pirma iš kairės vadovė R. Gelgotienė) Alte Kirche bažnyčioje Wollishofen po koncerto balandžio 15 dieną su viena viešnagės organizatorių N. Balnyte (centre), bažnyčios bendruomenės atstovais

Nuo balandžio 29 iki gegužės 16 Kloteno vietos muziejuje veikė Augenijos Thormann ir Jeanette Lerch paroda

Nuotraukoje: A.Thormann vienoje parodos salių

“VIRGO” choro viesnaga Šveicarijoje

Ne pirmą kartą Šveicariją aplankė Vilniaus Universiteto merginų choras “VIRGO”, vadovaujamas meno vadovės ir dirigentės p. Rasos Gelgotienės. Šiais metais jis svečiavosi balandžio 15-18 dienomis ir surengė 4 koncertus.

Daugiausia išėvijios lietuvių atvyko pasiklausyti choro atliekamų klasikinių W.A.Mozart ir F. Mendelsohn-Bartholdy bei lietuvių kompozitorių- J. Naujalio, A. Martinaičio, L. Vilkončiaus bei B.Gorbulskio - kūrinį į Alte Kirche Wollishofen, Zürich, kur bažnyčios bendruomenė pakvietė visus dalyvius ir klausytojus į pokoncertinį Aperu.

« VIRGO » taip pat koncertavo Ženevos Katalikų Katedroje – Basilique Notre-Dame, kur jų aukštu meniniu pasiruošimu ir profesionalumu žavėjosi Lietuvos Konsulinio ir Diplomatinio Korpuso nariai Ženevoje bei miesto valdžios atstovai. Po koncerto choristai galėjo susitikti su klausytojais Generalinio Konsulato Ženevoje suruoštam Aperu.

Ne mažiau sėkmingi buvo ir St. Clara Kirche, Basel bei St. Franziskus Kirche, Riehen, koncertai, po kurių vietiniai klausytojai stengėsi daugiau sužinoti apie choro koncertus, šio choro koncertavimo galimybes jų parapijose bei džiaugėsi galėdami išsigyti choro muzikinį diską.

Širdingai dėkojame šios viešnagės organizatoriams: Audriui Alkauskui (Bazelis),

Neringai Balnytei-Rittener (Ciūrichas) ir Generaliniam Konsului p. Erikui Petrikui (Ženeva) už suorganizuotus koncertus ir chorisčių apgyvendinimą viešnagės metu.

Mes, Lietuvių Bendruomenė Šveicarijoje, didžiuojamės Lietuvos kolektyvais, kurie padeda garsinti Lietuvos vardą ir muziką Šveicarijoje.

Jūratė Caspersen

*****

Grupė Brittnau mokyklos mokinių prie lietuvių piešinių

Praėjusių metų vasario mėnesį organizuotos parodos piešiniai nedulka lentynose. Prieš naujus metus dalis piešinių buvo išsiųsta į parodą Rygoje, iš kur atėjo padėka. Gegužės mėnesį piešiniais gėrėjosi Aargau kantono Brittnau mokyklos mokiniai, mokytojai, tėvai.

Dabar rušiame kolekciją, kurią išsiųsime į tarptautinę vaikų ir jaunimo kūrybos parodą Rygoje. Jeigu norėtumėt joje dalyvauti, rašykite dėl išsamesnės informacijos arba siųskite darbus (A2 (420mm x 594), A1 (594mm x 841 mm) iki liepos 31 d. adresu:

Birute Gujer
Furkastrasse 15
8048 Zürich

REKOMENDUOJAME SKAITYTI, PRENUMERUOTI...KVIESTI...

Ar jau susipažinote su vieninteliu lietuvišku išeivijos žurnalu „Pasaulio lietuvis“?

Pirmasis „Pasaulio lietuvis“ numeris pasirodė 1937 metų lapkričio 15 dieną laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune. Ėjo iki 1940 metų. 1963 metais lietuviai – pabėgėliai atgaivino jį Amerikoje, Klyvlende. Ypač įdomus buvo paskutiniai dešimtmečiais visuomeniniais pagrindais redaguojant ir leidžiant Reginai ir Viktorui Kučams. Žurnale visada gausu įdomios medžiagos apie Pasaulio lietuvių Bendruomenes, pristatomos švietimo gairės užsienyje ir Lietuvoje, skelbiami PLB Seimo nutarimai, renginiai. Rašoma apie regionines užsienio lietuvių problemas. Pristatoma išeivijos veikla. Po 40 metų nuo pirmojo „Pasaulio lietuvis“ numerio pasirodymo Amerikoje, 2003 metų spalio mėnesį žurnalas buvo išleistas Punske (Lenkija), „Aušros“ leidykloje. Naujosios redakcijos jauni darbuotjai su redaktore Živile Makauskiene kviečia lietuvius aktyviai bendradarbiauti: rašyti, siųsti nuotraukas, atsiliepimus ir kt. Redakcijos adresas:

Pasaulio lietuviui

Ul. Mickiewicza 23

16-515 PUNSK, woj podlaskie

POLSKA

Žurnalo prenumerata metams: užsakant Lietuvoje PLB Atstovybėje Gedimino pr. 53, LR Seimo III rūmai, 215 kab. – 15 eurų. Užsakant kituose kraštuose – 15 JAV dolerių. Oro paštu – 25 JAV doleriai.

Prenumeratos pinigus siųsti registruotame laiške adresu: Juozas Lukas „Pasaulio lietuvis“, 622 tremont Court NW, Grand Rapids MI 49504, USA

Prieš 10 metų trijų Baltijos šalių ir užsienio rėmėjų pastangomis Lietuvoje pradėtas leisti nepriklausomas mėnesinis laikraštis vokiečių kalba „ Baltische Rundschau“ (www.baltische-rundschau.info)Laikraštyje rošoma apie svarbiausius politinius, ekonominius, kultūrinius trijų Pabaltijo šalių įvykius. „Baltische Rundschau“ galima užsisakyti Š veicarijos Garbės Konsulate Vilniuje, Rūdininkų g. 18 –2, LT – 2001 arba E – mail: baltische-rundschau@gmx.net

Algimantas Taskūnas atsiuntė mums laišką, kuriame kviečia angliškai skaitančius lietuvius ir jų draugus prenumeruoti žurnalą „Lithuanian papers“ (Lietuviški lakštai). Tai žurnalas anglų kalba apie Lietuvą ir lietuvius. Jau 17 metų jį reguliariai leidžia Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos (Australija) universitete. LP jau turi 2600 prenumeratorių 29 šalyse. Užsakyti sau ir kitiems galite paštu:

LITHUANIAN PAPERS

PO Box 777

Sandy Bay, Tas. 7006 Australia

Arba elektroniniu paštu:

A.Taskunas@utas.au

Mokėti JAV doleriais (tarptautine perlaida, čekiais ar grynais):

P.Algis Raulinaitis

1501 Riverside Drive, Burbank, California,

91506-3027 USA

S
K
E
L
B
I
M
A

**TRIO
OPERA**

Sopran: Danielle Zuber
Bariton: Jeffery Byers
Klavier: Neringa Balnytė

*Spezielle Unterhaltung
für spezielle Anlässe.*

Oper, Operette, Musical, Jazz

Tel.: +41 1 911 05 58
eMail: trioopera@tiscalinet.ch
URL: www.trio-opera.ch

S
K
E
L
B
I
M
A

Vilniaus universiteto leidykla š.m. gegužės mėnesį išleido
dr. V. Dargužo knygą „MYLĖSI LIETUVA IŠ TOLO“. Atsiminimus užrašė ir knygą parengė
J. I. Survilaitė – Vaitkevičienė.

Norinčius įsigyti prašytume kreiptis į „Šveicarijos lietuvių žinių“ redakciją. Knygos kaina atsiimant
Ciuriche - 20 fr. Siunčiant paštu – 25 frankai

SVEIKINAME

RUTH HOFER apdovanotą Vytauto Didžiojo ordino medaliu už humanitarinės pagalbos ir
paramos Lietuvos mokslo, kultūros ir socialinės apsaugos įstaigoms organizavimą.

ŠLB Valdybai, Hugo Brunner, S. Caspersen, mielai talkinusiems rengiant Lietuvos įstojimo į ES šventę
Lietuvos Generaliniui konsului E.Petrikui, Estijos Garbės konsului H.Graf, Latvijos Garbės konsului
R.Granelli ir dr.A.Kušliui, šią šventę parėmusiems finansiškai.

Dr. V. Dargužui, dr. J. Steponavičiui, dr. A. Gegeckui, dr. A. Kušliui, I. Kaestli, D= Brunner, N. Prielaidai,
J. Fehr, A. Gegeckienei, parėmusiems ŠLB archyvinės medžiagos filmavimo darbus.
Andreas Bühler, aprūpinusiam mūsų studentus slidėmis

KONSULATO SKILTIS

Gerbiamasis rinkėjau,

Lietuvos Respublikos Vyriausioji rinkimų komisija informuoja, kad LR Seimas priėmė nutarimą Nr.IX-2138
š.m. birželio 13d. , sekmadienį kartu su rinkimais į Europos Parlamentą surengti Lietuvos Respublikos
Prezidento rinkimus.

LR prezidento rinkimuose galimas ir antrojo turo balsavimas lygiai po dviejų savaitių po pirmojo balsavimo,
t.y. birželio 27d. Primename, kad šių metų rudenį, rugsėjo 19 arba spalio 10d. numatomi ir eiliniai LR Seimo
rinkimai.

LR generaliniame konsulate Ženevoje sudaryta rinkimų komisija pradėjo tikrinti rinkėjų, kurie balsuos
Šveicarijos konfederacijoje, sąrašus.

Maloniai prašytume Jūsų kuo skubiau pateikti rinkiminei komisijai Ženevoje pridedamą užpildytą lapelį apie
savo ketinimus balsuoti paštu š.m. birželio 13 ir , esant pakartotinam balsavimui, birželio 27 dienomis. Jums
pageidaujant balsuoti atvykstant į Ženevą, maloniai prašytume informuoti apie tai iš anksto, tuo atveju Jūsų
rinkėjų pažymėjimai bus saugomi LR generaliniame konsulate Ženevoje.

Lietuvos Respublikos Vyriausioji rinkimų komisija nustatė balsavimo ne paštu LR generaliniame konsulate
Ženevoje datas ir laiką:

2004 birželio 2-4, birželio 7-11d.d. nuo 13.00 iki 17.00 val.

2004 birželio 13d. nuo 7.00 iki 20.00 val.

Esant neaiškumams, maloniai prašytume skambinti mums tel. 022 734 5101, mob. 079 774 8345 arba rašyti
mums epetrikas@gkb.com

LR generalinis konsulas Ženevoje
18, ave du Bouchet 1209 Geneve
Ženeva, 2004 05 07d.

ATMINTIS. IM MEMORIAM.

Su garsiaja šokių mokytoja atsisveikinus

Apie Johaną Stasiulienę ir jos garsųjį Lietuviškų tautinių šokių ratelį esame rašę mūsų laikraščio 1-ajame numeryje 2001m. gruodžio mėn.

Nežinantiems primename, kad J. Stasiulienė Šveicarijoje Lietuviškų tautinių šokių ratelį subūrė 1960 metais. Pradžioje jame šoko keturios lietuvių karo pabėgėlių poros, nes daugiau jaunų lietuvių šokėjų nebuvo. Kasmet jų mažėjo... Sumanią šokių mokytoją, negalėdama leisti, kad ratelis „numirtų“, į jo gretas ėmė įjungti šveicarų jaunimą. Šokių ratelis išaugo iki aštuonių porų ir gyvavo beveik 30 metų. Palaipsniui jame liko tik, lietuviškais tautiniais rūbais pasipuošę, šveicarai. Kai kurie jų net su akademineis laipsniais...

Kaip žinome, lietuviški šokiai tokie, kaip „Linelis“, „Aštuonnytis“ ir kt., turėjo būti palydimi lietuviškomis dainomis. Tam ratelio mokytoja surado šveicarą solistą OTTO LINSI, kuris atmintinai išmoko keletą lietuviškų dainų tekstų. Pasidabinęs lietuviškais tautiniais rūbais, visai neblogai išstardamas lietuviškus žodžius, Otto Linsi J. Stasiulienės šokių ratelį lydėjo į koncertus ne tik po Šveicariją, bet ir po Vakarų Europą.

30 metų rašė Šveicarijos ir Vakarų Europos laikraščiai apie lietuviškų šokių ratelį, rodė televizijos apžvalgose. Visuomenė noriai lankydavo pasirodymus. Archyvuose radau vienos šokėjos, Ciūricho universiteto studentės Marijos Berger – Gysling, 1975 metais parašytą seminarinį darbą apie lietuviškus šokius „Susitikimas su lietuviais Egzilyje“. Suprasti senojo lietuviško šokio sielą, jo poetiškumą ir subtiliai jame paslėptus tautos istorijos išgyvenimų vingius svetimšaliui labai sunku. Tačiau viskas rašinyje verčia gėrėtis ir džiaugtis, matyti, kad šokių mokytoja sugebėjo taip suvirpinti šveicarų šokėjos jausmus, jog visas darbas pulsuoja pačia lietuviškiausia mūsų senosios kultūros tikrove.

Johana Stasiulienė mirė 2004m. vasario 23 d. Slaugymo namuose. Kartu su Bendruomenės atstovais, gyvų gėlių vainiku nešini, į laido tuves susirinko visi Johanos Stasiulienės šokėjai. Prisiminimais nuo Šveicarijos lietuvių bendruomenės pasidalijo buvusi šokių ratelio globėja dr. J. Pečiulionytė.

Alpių kalnuose nuskambėjo varpai dar vienai lietuvei, kurios prisirišimą ir ilgesį Tėvynei liudija gražus jos veiklos palikimas.

Pasakojimą pagal ŠLB archyvų medžiagą parengė J. Vaitkevičienė

Ši „Šveicarijos lietuvių žinių“ numerį išleido B. Gujer. Medžiagą surinko Janina Vaitkevičienė ir B. Gujer. Korektorius – stilistas P. Baužys.

Kviečiame aktyviai bendradarbiauti: pareikšti nuomonę, pastabas, rašyti informacijas, straipsnius, siųsti nuotraukas, piešinius, eilėraščius. Jei naudositės laikraščio informacija, maloniai prašome nurodyti šaltinį ir atsiųsti mums vieną leidinio egzempliorių.

PRAŠOME SKELBTIS MŪSŲ LAIKRAŠTYJE. SKELBIMO KAINA NUO 20 IKI 50 SFR

Labai būtume dėkingi už aukas mūsų laikraščiui, kurias galite siųsti į bendruomenės sąskaitą:

ZÜRCHER KANTONALBANK

8010 ZÜRICH

3428-1.134367.8 728

LITAUISCHE GEMEINSCHAFT 8050 ZÜRICH, su priedu „ŠL žinioms“

Redakcijos adresas:

Birutė Gujer, Furkastrasse 15, 8048 Zürich,

E – mail: birutė@swissonline.ch

Tel. +41 1 4332623, mob. +41764558065

„NACHRICHTEN DER LITAUISCHEN GEMEINSCHAFT IN DER SCHWEIZ“